

Identification and validation of components of a health information services framework in iranian public libraries

Farzaneh Parsa¹ , Davoud Haseli² , Nosrat Riahinia³

1. PhD Candidate in Knowledge and Information Science, Kharazmi University, Tehran, Iran

2. Department of Knowledge and Information Science, Kharazmi University, Tehran, Iran

3. Department of Knowledge and Information Science, Kharazmi University, Tehran, Iran

Citation: Parsa, F., Haseli, D., & Riahinia, N. (2025). Identification and validation of components of a health information services framework in iranian public libraries. *Research on Information Science and Public Libraries*, 31(4), 35-56. <https://doi.org/10.61882/publlij.2026.2076368.1050>

Article Info

Article type:
Research Paper

Article history:
Received: 02.11.2024
Received in revised form: 19.12.2024
Accepted: 20.01.2025
Published online: 26.12.2025

Corresponding Author:
Davoud Haseli

Email:
dhaseli@khu.ac.ir

Keywords:
Public Libraries,
Health Information,
Health Information Services,
Library Services,
Systematic Review,
Confirmatory Factor Analysis

Abstract

Purpose: This study aims to identify the components of a health information services framework through a systematic review of the literature and to validate these components using confirmatory factor analysis (CFA) from the perspective of public librarians in Iran.

Methods: An exploratory mixed-methods design was employed, consisting of two phases: a systematic literature review and confirmatory factor analysis. In the first phase, relevant databases and citation indexes were systematically searched using the PRISMA framework to locate sources related to *health information services*. Following multiple stages of screening and data refinement, 61 eligible documents were identified. The research team conducted a thematic analysis of the extracted data. Based on the resulting themes, a questionnaire was developed and administered to 300 Iranian public librarians. The collected data were analyzed using CFA to assess the validity of the proposed framework.

Results: The systematic review revealed a broad spectrum of health information services offered in public libraries worldwide, leading to the identification of three major functional categories and 19 specific services. The CFA results confirmed the validity of these three categories within the Iranian context: informational functions (8 services), educational functions (8 services), and social functions (12 services). These findings demonstrate that the structure of health information services identified globally aligns with the perceptions and experiences of Iranian public librarians.

Conclusion: The systematic review identified diverse health information services implemented in public libraries internationally. The confirmatory factor analysis further demonstrated that Iranian public libraries possess both the capacity and willingness to contribute to community health promotion. The validated framework provides a practical foundation for developing, organizing, and expanding health information services in Iranian public libraries.

Introduction

Public libraries increasingly serve as vital community hubs for delivering health information services, encompassing informational, educational, and social activities aimed at improving health literacy, preventing disease, and supporting the physical and mental well-being of users. As trusted and accessible institutions, public libraries have expanded beyond their traditional roles in information provision and literacy development to become active contributors to community health and social welfare. The growing public demand for reliable health information—driven by widespread internet use and rapid advances in

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Iran Public Libraries Foundation. This article is an open access article licensed under the <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

information and communication technologies—has further strengthened the position of public libraries as key access points for credible health resources.

International research highlights that public libraries not only provide authoritative health materials and promote health literacy but also address broader social determinants of health. They support vulnerable populations, including migrants, individuals experiencing homelessness, and victims of domestic violence, and often act as informal social service partners during personal crises. This broadening scope reflects the increasing recognition of public libraries as equitable, community-centered environments capable of responding to complex health and social needs.

Despite the extensive global development of health information services, such services remain limited, inconsistent, and underdeveloped in Iranian public libraries. Existing studies indicate suboptimal quality in areas such as staff competencies, information control, and educational services. Early efforts to conceptualize health information services in Iran have primarily focused on traditional library functions and have not fully incorporated innovative or socially oriented service models observed internationally. Moreover, many global practices cannot be directly transferred to developing contexts without cultural and organizational adaptation.

Given these gaps, there is a clear need for an evidence-based, context-sensitive framework tailored to the Iranian public library system. This study aims to identify essential health information services through a systematic review of global literature and to validate these services within the Iranian context using confirmatory factor analysis. The resulting framework is intended to support policymakers, library administrators, and practitioners in strengthening the role of public libraries in promoting community health.

Methods

This study employed an exploratory mixed-methods design consisting of two sequential phases: a qualitative systematic review to identify components of health information services in public libraries, followed by a quantitative phase using confirmatory factor analysis (CFA) to validate the identified components within the Iranian context.

Phase 1: Systematic Literature Review: The qualitative phase involved a systematic review conducted according to the PRISMA framework. The search strategy combined the terms “public librar*” and “health” using Boolean operators. Searches were performed across major academic databases, including Scopus, Wiley, Emerald, ScienceDirect, Taylor & Francis, Sage, ProQuest, and Springer, yielding 253 initial records. Citation chaining in Scopus and screening of recent publications were also conducted. Limiting the timeframe to 2019–2023 resulted in 89 records. After removing non-research documents such as reports and non-empirical conference papers, 78 records remained. Applying inclusion criteria related to health information services in public libraries and excluding purely conceptual or unrelated studies, 61 documents were selected for final analysis. Health information services mentioned in these documents served as the units of analysis, and thematic categorization was conducted collaboratively by the research team.

Phase 2: Survey and Confirmatory Factor Analysis: In the quantitative phase, a survey instrument was developed based on the services identified in the systematic review. The questionnaire included 33 services across three functional categories: informational, educational, and social. Respondents rated the appropriateness of each service for Iranian public libraries using a five-point Likert scale. The target population consisted of librarians working in 1,455 public libraries with more than three staff members. Using proportional random sampling across five geographic regions, 304 libraries were selected. A total of 350 questionnaires were distributed, and 300 valid responses were collected. Data were analyzed using SPSS, and CFA was conducted to assess construct validity. Internal consistency was confirmed with a Cronbach’s alpha of 0.964, indicating excellent reliability.

Results

Based on the systematic review, health information services in public libraries were categorized into three overarching functional groups: informational, educational, and social services. Table 1 presents these services along with their corresponding sources.

Table 1. Health Information Services in Public Libraries Identified Through the Literature Review

Function	Service	Sources
Information Services	Providing and facilitating access to resources	Philbin et al. (2019); Morgan-Daniel et al. (2023); Frehill (2020)
	Collecting authoritative print resources	Osborne (2019)
	Collecting digital resources	Wan (2020); Najjar (2023); Knapp et al. (2023)
	Evaluating information resources	Morgan-Daniel et al. (2023)
	Providing health information consultation	Danhoundo et al. (2019); Powell et al. (2023); Taheri et al. (2022); Yesmin et al. (2023); Noh (2022); Wu et al. (2021)
	Community health information outreach	Rubenstein et al. (2021); Alajmi & Albudaiwi (2021); Mehra & Jaber (2020)
	Acting as information technology intermediaries	DeGuzman et al. (2022); DeGuzman et al. (2023); Pamela et al. (2023)
Educational Services	Librarian-mediated information support	Mehra et al. (2019); Musarezaie et al. (2019); Swanberg et al. (2022)
	Promoting health literacy	Marquez & Ladd (2019); Naccarella & Horwood (2021); Pirialam et al. (2019); Jenkins et al. (2022)
	Addressing food justice	D'Arpa et al. (2020); Lenstra & Floyd (2021); Lenstra & D'Arpa (2019); Whitt (2020)
	Health knowledge translation	Massougbodji et al. (2022); Laberge et al. (2023)
Social Services	Serving groups with special needs	Berget (2020); Shi & Luo (2020); Lenstra & Oguz (2020)
	Responding to social and safety crises	Corble & van Melik (2021); Bossaller et al. (2022); Ogden & Williams (2022)
	Addressing social determinants of health	Bonnici & Ma (2019); Hammock et al. (2023); Green (2020); Oudshoorn et al. (2022); Wahler et al. (2020)
	Acting as rehabilitation centers	Barone et al. (2020); Finch & Real (2023); Giesler (2021); Johnson & Wahler (2023); Garner et al. (2023); Wahler et al. (2023); Urada et al. (2022); Baum et al. (2023)
	Services for individuals experiencing homelessness	Igarashi et al. (2023); Adams & Krtalić (2022); Barone et al. (2020); Williams-Cockfield (2021); Mehra et al. (2022); Wong et al. (2021)
	Services for immigrants	Grossman et al. (2022a); Grossman et al., 2022b
	Organizing physical activity groups	Lenstra & Carlos (2019); Allan & Innocenti (2023)
	Collaborating with health organizations	Lenstra et al. (2022); Grossman (2023); Lenstra & Roberts (2023)

Confirmatory factor analysis (CFA) was conducted using principal component extraction and Varimax rotation. Initially, five items within the social function category—primarily related to complementary and alternative care—showed communalities below 0.50 and were removed from the analysis. CFA was then re-run with 28 items. In the second analysis, all initial communalities were equal to 1, and all extracted communalities exceeded 0.50, indicating strong contributions of the items to the underlying framework.

The Kaiser–Meyer–Olkin (KMO) measure of sampling adequacy was 0.965, confirming the suitability of the data for factor analysis. Bartlett’s test of sphericity was statistically significant, demonstrating meaningful correlations among variables and appropriate factor separation.

The eigenvalues of the three extracted factors were 29.67, 22.81, and 20.86, respectively, collectively explaining 73.35% of the total variance. The scree plot showed a sharp decline after the third factor, with the eigenvalues of the fourth and subsequent factors falling below 1, supporting the three-factor solution.

Overall, the CFA results confirmed three distinct and well-defined factors:

1. Social services (12 services)
2. Informational services (8 services)
3. Educational services (8 services)

These findings validate the three-dimensional structure of health information services in public libraries.

Conclusions

This study aimed to identify and validate health information services in Iranian public libraries by integrating a systematic review with confirmatory factor analysis, ultimately developing a localized and evidence-based framework. The systematic review identified 28 services across three major functional categories—informational, educational, and social—and the confirmatory factor analysis conducted with 300 Iranian public librarians confirmed that these functions are both relevant and applicable within the Iranian context. These results demonstrate that the proposed framework is not only theoretically grounded but also practically feasible for implementation in public libraries across the country.

The analysis showed that informational and educational functions align with the traditional roles of public libraries, while social functions reflect the evolving role of libraries as community hubs engaged in broader health-related and social support activities. These social functions—such as assisting vulnerable groups, responding to social crises, and collaborating with health organizations—mirror global trends in positioning public libraries as community-centered institutions that address complex social and health needs.

Findings also revealed strong motivation among Iranian librarians to support health-related initiatives despite structural limitations and the absence of formal policies. Professional responsibility and direct interaction with users' health information needs appear to drive this willingness. Nevertheless, challenges remain, including insufficient staff training, lack of operational guidelines, limited resources, and the need for stronger intersectoral collaboration. Enhancing professional education, revising library and information science curricula, and integrating health-related competencies could strengthen the capacity of libraries to deliver such services.

Overall, the proposed framework provides a practical roadmap for developing and expanding health information services in Iranian public libraries. By improving access to reliable health information and supporting informed decision-making, public libraries can play a vital role in promoting community health. Future research should explore implementation strategies, resource requirements, skill needs, and potential barriers, as well as continuously refine the framework based on empirical evidence and stakeholder feedback.

Ethical considerations

The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and misconduct.

Authors' Contributions

First author: Data collection, extraction of systematic review categories, statistical analysis of data, preparation of draft article; Second author: Initial conceptualization, analysis and interpretation of information and results, revision and finalization of the article; Third author: Participation in research design, supervision of research stages.

Data Availability Statement

Data available on request from the authors.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

Acknowledgements

The authors would like to thank the questionnaire participants and Dr. Mehdi Shaghghi for his comments.

شناسایی و اعتبارسنجی مؤلفه‌های چارچوب خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران بر اساس مرور نظام‌مند و تحلیل عاملی تأییدی

فرزانه پارسا^۱ ID، داود حاصلی^۲ ID✉، نصرت ریاحی‌نیا^۳ ID

۱. دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
۲. گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
۳. گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

استناد: پارسا، فرزانه؛ حاصلی، داود؛ و ریاحی‌نیا، نصرت (۱۴۰۴). شناسایی و اعتبارسنجی مؤلفه‌های چارچوب خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران بر اساس مرور نظام‌مند و تحلیل عاملی تأییدی. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، (۴) ۳، ۵۶-۳۵. <https://doi.org/10.61882/publilj.2026.2076368.1050>

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۱۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۹/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۰۵

نویسنده مسئول:

داود حاصلی

پست الکترونیکی:

dhaseli@khu.ac.ir

کلیدواژه‌ها:

کتابخانه‌های عمومی، اطلاعات سلامت، خدمات اطلاعات سلامت، خدمات کتابخانه‌ای، مرور نظام‌مند، تحلیل عاملی تأییدی

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر شناسایی مؤلفه‌های چارچوب خدمات اطلاعات سلامت بر اساس مرور نظام‌مند متون و تحلیل عاملی تأییدی مؤلفه‌ها از نظر کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران است.

روش: رویکرد پژوهش ترکیبی اکتشافی و شامل دو مرحله مرور نظام‌مند متون و تحلیل عاملی تأییدی است. در مرحله نخست برای اکتشاف مؤلفه‌ها با استفاده از چارچوب پریزما، پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی به صورت نظام‌مند برای یافتن منابع مرتبط با «خدمات اطلاعات سلامت» جست‌وجو شدند. نتایج طی مراحل مختلف پالایش داده‌ها بررسی و در نهایت ۶۱ سند مرتبط شناسایی شد. داده‌ها به صورت موضوعی توسط تیم پژوهش تحلیل شدند. بر اساس مضامین استخراج‌شده، پرسشنامه‌ای طراحی شد و توسط ۳۰۰ کتابدار عمومی ایرانی تکمیل شد. داده‌های حاصل با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: مرور نظام‌مند متون نشان داد خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی تنوع بالایی دارند و سه کارکرد و ۱۹ خدمت شناسایی شدند. تحلیل عاملی تأییدی سه دسته اصلی خدمات اطلاعات سلامت استخراج شده شامل کارکردهای اطلاع‌رسانی (۸ خدمت)، آموزشی (۸ خدمت) و اجتماعی (۱۲ خدمت) مرتبط با سلامت در کتابخانه‌های عمومی را تأیید کرد.

نتیجه‌گیری: مرور نظام‌مند متون گسترده وسیعی از خدمات اطلاعات سلامت را در کتابخانه‌های عمومی دنیا شناسایی کرد. تحلیل عاملی تأییدی نیز نشان داد کتابخانه‌های عمومی ایران ظرفیت و تمایل بالایی برای ایفای نقش در ارتقای سلامت جامعه دارند و چارچوب پیشنهادی می‌تواند راهنمای توسعه این خدمات باشد.

مقدمه

خدمات اطلاعات سلامت^۱ در کتابخانه‌های عمومی، مجموعه‌ای از فعالیت‌های اطلاع‌رسانی، آموزشی و اجتماعی است که با هدف ارتقای

1. Health Information Services

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Iran Public Libraries Foundation. This article is an open access article licensed under the <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

سواد سلامت، پیشگیری از بیماری‌ها و حمایت از رفاه روانی-جسمی کاربران ارائه می‌شود (Zanal-Abidin et al., 2021; Fanner & Urquhart, 2008). کتابخانه‌های عمومی در عصر حاضر، فراتر از نقش‌های سنتی خود در حوزه اطلاع‌رسانی، سوادآموزی و آموزش، به عنوان نهادهای اجتماعی معتبر و چندمنظوره شناخته می‌شوند که به‌طور فعال در ارتقای سلامت و رفاه اجتماعی جوامع نقش‌آفرینی می‌کنند (Morgan et al., 2018). این نهادها با فراهم‌سازی بستری برای دسترسی آزاد به اطلاعات، به توانمندسازی فردی و جمعی کمک کرده و خدماتی حیاتی برای حفظ و بهبود سلامت عمومی ارائه می‌دهند (Zanal-Abidin et al., 2021).

در دو دهه اخیر، با رشد چشمگیر استفاده از اینترنت و توسعه فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات، تقاضا برای اطلاعات سلامت در میان عموم مردم به‌طور قابل توجهی افزایش یافته است. این تحول، کتابخانه‌های عمومی را به مراکز مهمی برای دسترسی به اطلاعات معتبر و قابل اعتماد در حوزه سلامت تبدیل کرده است (Riahinia et al. 2022). در مبحث اطلاعات سلامت، خدمات سنتی کتابخانه‌های عمومی همچنان نقش محوری دارند؛ از جمله فراهم‌سازی منابع قابل اعتماد درباره موضوعات پزشکی (Morgan et al., 2016)، ترویج سواد سلامت در میان اقشار مختلف جامعه (Vassilakaki & Moniarou-Papaconstaninou, 2022)، و تسهیل جستجوی اطلاعات بهداشتی برای کاربران (Ansari et al., 2017).

با این حال، نقش کتابخانه‌های عمومی در حوزه سلامت تنها به ارائه منابع اطلاعاتی محدود نمی‌شود. این نهادها به عنوان بازیگران فعال در عرصه سلامت عمومی، از سطح خدمات اجتماعی فراتر رفته و به عنوان شرکای راهبردی در بهبود سلامت جمعی عمل می‌کنند. آن‌ها با تمرکز بر عدالت اطلاعاتی، به طیف وسیعی از گروه‌های اجتماعی، به‌ویژه جمعیت‌های آسیب‌پذیر، خدمات‌رسانی می‌کنند و هدف نهایی‌شان ارتقای سلامت برای همه اقشار جامعه است (Bahrololoumi-Tabatabai et al., 2025b).

کتابخانه‌های عمومی در مواجهه با چالش‌های اجتماعی و بهداشتی، نقش‌هایی فراتر از اطلاع‌رسانی ایفا می‌کنند. آن‌ها در بحران‌های شخصی به عنوان کارگردانان اجتماعی وارد عمل شده (Kelly, 2012)، از نیازهای اطلاعاتی مهاجران اخیر حمایت می‌کنند، به افراد بی‌خانمان خدمات ارائه می‌دهند و از قربانیان خشونت خانگی پشتیبانی می‌کنند (Noh & Oh, 2011). این گستره عملکرد، نشان‌دهنده ظرفیت بالای کتابخانه‌های عمومی در پاسخ‌گویی به نیازهای پیچیده و چندلایه جوامع امروزی است (Bahrololoumi-Tabatabai et al., 2025a).

اعتماد عمومی به کتابخانه‌های عمومی و جایگاه اجتماعی آن‌ها، این نهادها را به فضاهایی ارزشمند برای ارتقای سلامت تبدیل کرده است (Ingham, 2014; Flaherty, 2016). خدماتی نظیر ارائه منابع بهداشتی معتبر (Flaherty & Luther, 2011)، دسترسی به منابع چاپی تخصصی در حوزه پزشکی (Flaherty & Kaplan, 2016)، و ارتقای سواد سلامت و توانایی جستجوی اطلاعات (Yi, 2015; Yoo, 2016) از جمله وظایف سنتی و بنیادین این کتابخانه‌ها به شمار می‌روند.

اگرچه کتابخانه‌های عمومی از نظر تخصصی با مؤسسات پزشکی قابل مقایسه نیستند، اما به عنوان شرکای اطلاعاتی قابل اعتماد در نظام سلامت شناخته می‌شوند (Morgan et al., 2016). آن‌ها به گروه‌های متنوع اجتماعی، به‌ویژه اقشار آسیب‌پذیر، خدمات‌رسانی می‌کنند (Whiteman et al., 2018) و با هدف ارتقای سلامت همگانی، در مسیر کاهش نابرابری‌های اطلاعاتی گام برمی‌دارند (Simon et al., 2021). افزون بر این، نقش مددکاری اجتماعی کتابخانه‌ها در مواجهه با بحران‌های فردی مانند اضطراب (Westbrook, 2015; Giesler, 2015)، پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعاتی مهاجران (Khoir et al., 2017; Grossman et al., 2022b)، حمایت از افراد بی‌خانمان (Provence, 2020; Hill & Tamminen, 2020) و پشتیبانی از بازماندگان خشونت خانگی (Westbrook & Gonzalez, 2011; Benson, 2016) نشان‌دهنده گستره و عمق عملکرد این نهادها در حوزه سلامت اجتماعی است.

در ایران، علی‌رغم وجود سیستم نسبتاً بزرگی از کتابخانه‌های عمومی با تعداد تقریبی ۴,۰۰۰ کتابخانه، خدمات اطلاعات سلامت در این مؤسسات هنوز ناکافی و پراکنده است (Joulahi et al., 2023). مطالعات موجود نشان‌دهنده کیفیت پایین خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران است. به عنوان مثال، بر اساس مدل تغییریافته لایب‌کوآل، کیفیت خدمات اطلاعات سلامت در این کتابخانه‌ها در ابعاد منابع انسانی، کنترل اطلاعات و خدمات آموزشی پایین‌تر از سطح مطلوب تعیین شده است (Valadi-khorram et al., 2012).

تلاش‌های اولیه برای توسعه خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران محدود بوده است. جولاهی و همکاران (Joulahi et al., 2023) با استفاده از روش تحقیق اکتشافی ترکیبی، مدلی برای طراحی خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران ارائه کردند. این مدل بر اساس مصاحبه با کتابداران کتابخانه‌های عمومی در سطح محلی ایران تدوین شده و شامل سه بخش است: اقدامات مدیریتی، ارتقای منابع و آموزش. علیرغم اهمیت این مدل، جنبه‌های نوآورانه و اجتماعی خدمات اطلاعات سلامت در آن نادیده گرفته شده است.

مطالعات بین‌المللی حاکی از آن‌اند که خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی کشورهای توسعه‌یافته گسترش یافته و متنوع است. با این حال، خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی کشورهای در حال توسعه به طور کامل اجرا نشده است (Popoola, 2019). یک مرور نظام‌مند نشان می‌دهد که این خدمات در سه حوزه اصلی قرار می‌گیرند: کارکردهای اطلاعاتی، آموزشی، و اجتماعی مرتبط با اطلاعات سلامت (Vassilakaki & Moniarou-Papaconstaninou, 2022). با این حال، بسیاری از تجربیات بین‌المللی به‌طور مستقیم و بدون تطبیق با اقتضات فرهنگی و محلی در کشورهای در حال توسعه قابل اجرا نیستند (Omotosho & Okiki, 2012). هدف این پژوهش شناسایی خدمات کلیدی و ضروری اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران از طریق ادغام تجارب جهانی با بینش‌های محلی است. با استفاده از روش مرور نظام‌مند بر اساس چارچوب پریزما، این تحقیق به دنبال شناسایی و تحلیل خدمات اطلاعات سلامت ارائه‌شده در کتابخانه‌های عمومی جهان و اعتباریابی آن توسط کتابداران عمومی ایران است تا بتوان مبنایی مبتنی بر شواهد و متناسب با اقتضات بومی ایران برای ارتقای نقش حمایتی کتابخانه‌های عمومی در زمینه سلامت ارائه کرد. این پژوهش انتظار می‌رود نه تنها شکاف‌های موجود در ادبیات حوزه اطلاعات سلامت و عملکرد کتابخانه‌های عمومی ایران را کاهش دهد، بلکه چارچوبی برای سیاست‌گذاران و مدیران کتابخانه‌ای و بهداشتی فراهم کند.

روش پژوهش

پژوهش حاضر با بهره‌گیری از روش‌های مرور نظام‌مند جهت استخراج مؤلفه‌های چارچوب خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی و تحلیل عاملی اکتشافی جهت اعتباریابی خدمات استخراج‌شده توسط کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران انجام شده است. از این رو، رویکرد پژوهش حاضر ترکیبی اکتشافی است و پژوهش در دو مرحله کیفی و کمی انجام شده است.

مرحله نخست پژوهش با رویکرد کیفی بر انجام مرور نظام‌مند متون استوار است. در این مطالعه، مرور نظام‌مند ماهیتی توصیفی دارد و بر اساس چارچوب پریزما (Moher et al., 2009) برای گردآوری و توصیف اسناد پژوهشی صورت گرفته است. در مرحله نخست، واژگان "public librar*" و "health" با استفاده از منطق بولی ترکیب شدند و جست‌وجو در بخش‌تمام فیلدهای^۱ پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر از جمله اسکاپوس، وایلی، امرالد، ساینس دایرکت، تیلور و فرانسیس، سیج، پراکوئست و اشپرینگر انجام گرفت و ۲۵۳ رکورد بازیابی شد. برای دستیابی به اهداف پژوهش، زنجیره‌های استنادی این اسناد در پایگاه استنادی اسکاپوس دنبال شدند. همچنین، منابع جدیدتر نیز بررسی شدند تا فرایند مرور زنجیره استنادی تکمیل شود. در این مرحله، محدوده زمانی مدارک به سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳ محدود شد که منجر به شناسایی ۸۹ رکورد شد. گزارش‌های مربوط به کتابخانه‌ها و مقالات کنفرانسی از تحلیل نهایی حذف شدند و با اعمال این شرایط، تعداد منابع به ۷۸ مورد کاهش یافت. در گام بعدی، تصمیم‌گیری درباره شمول اسناد بر اساس معیارهایی مرتبط با خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی صورت گرفت. مدارکی که به خدمات سلامت در کتابخانه‌ها ارتباط نداشتند یا صرفاً مروری، مفهومی یا نظری بودند، از مطالعه حذف شدند. انتخاب نهایی اسناد، بر اساس نظر جمعی سه پژوهشگر و پس از ارزیابی جداگانه هر سند انجام شد. در نهایت، ۶۱ سند شامل مقالات علمی، مقالات کنفرانسی و پایان‌نامه‌ها برای مرور نظام‌مند انتخاب شدند. علاوه بر گردآوری داده‌های کتابشناختی، خدمات اطلاعات سلامت ذکرشده در مدارک مرورشده به عنوان واحد تحلیل در نظر گرفته شدند. نویسندگان مقاله با اجماع نظر، مضامین اصلی و فرعی مرتبط با خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی را بر اساس یافته‌ها دسته‌بندی کردند.

مرحله دوم پژوهش با استفاده از روش پیمایشی-توصیفی به اعتبارسنجی خدمات استخراج‌شده می‌پردازد. پرسشنامه‌ای بر اساس یافته‌های مرور نظام‌مند طراحی شد که شامل ۳۳ خدمت اطلاعات سلامت در سه دسته کارکردهای اطلاع‌رسانی (۸ خدمت)، آموزشی (۸ خدمت) و اجتماعی (۱۷ خدمت) بود. پاسخ‌دهندگان با استفاده از مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای (از بسیار کم تا بسیار زیاد)، میزان مناسب بودن ارائه هر یک از خدمات اطلاعات سلامت را با توجه به ظرفیت‌ها و فرصت‌های آتی کتابخانه‌های عمومی ایران ارزیابی کردند. علاوه بر اعتبار صوری و محتوایی، اعتبار ساختاری پرسشنامه از طریق تحلیل عاملی تأییدی بررسی شد تا استانداردسازی آن انجام گیرد.

در مرحله پیمایش، جامعه هدف شامل کتابداران ۱۴۵۵ کتابخانه عمومی با بیش از سه کارمند تحت نظارت نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بود. کتابخانه‌های دارای یک و دو کارمند، دارای یک کتابدار در هر شیفت کاری صبح و بعدازظهر هستند از این نظر امکان ارائه خدمات جدید در حوزه‌های موضوعی از این کتابداران بسیار پایین است و این کتابخانه‌ها از مطالعه حذف شدند. نمونه پژوهش شامل ۳۰۴ کتابخانه‌های عمومی بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی نسبتی و بر اساس پنج منطقه جغرافیایی ایران انتخاب شدند. از هر کتابخانه منتخب درخواست شده بود باتجربه‌ترین کتابدار در حوزه خدمات اطلاعات سلامت به پرسشنامه پاسخ دهد. برای جلوگیری از سوگیری نمونه و تضمین حجم مناسب برای اعتبارسنجی پرسشنامه، تعداد ۳۵۰ پرسشنامه از طریق سیستم مکاتبات اداری برای کتابداران

ارسال شد. در نهایت، ۳۰۰ پرسشنامه تکمیل و تحلیل شد که از این تعداد، ۱۹۹ نفر زن و ۱۰۱ نفر مرد بودند. از نظر تحصیلات، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان دارای مدرک کارشناسی ارشد و کارشناسی بودند. همچنین، بیشتر شرکت‌کنندگان دارای تخصص در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی بودند (جدول ۱).

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان

متغیر	ویژگی	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۱۹۹	۶۶/۳
	مرد	۱۰۱	۳۳/۷
تحصیلات	کارشناسی	۱۳۸	۴۶/۰
	کارشناسی ارشد	۱۵۴	۵۱/۳
	دکتری	۸	۲/۷
رشته تحصیلی	کتابداری و اطلاع‌رسانی	۱۷۲	۵۷/۳
	کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی	۱۱	۳/۷
	سایر رشته‌ها	۱۱۷	۳۹/۰

تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و اجرای تحلیل عاملی تأییدی انجام شد. پایایی درونی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ سنجیده شد که مقدار آن برابر با ۰/۹۶۴ به دست آمد.

یافته‌ها

بر اساس مرور متون، خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی در سه دسته کلی شامل کارکردهای اطلاعاتی، آموزشی و اجتماعی طبقه‌بندی شدند. جدول ۲ این خدمات را براساس منابع آن‌ها نشان می‌دهد.

جدول ۲. خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی براساس مرور متون

کارکردها	خدمات	منابع
اطلاع‌رسانی	تأمین و تسهیل دسترسی به منابع	Philbin et al. (2019); Morgan-Daniel et al. (2023); Frehill (2020)
	گردآوری منابع چاپی معتبر	Osborne (2019)
	گردآوری منابع دیجیتال	Wan (2020); Najjar (2023); Knapp et al. (2023)
	ارزیابی منابع اطلاعاتی	Morgan-Daniel et al. (2023)
	ارائه مشاوره اطلاعات سلامت	Danhoundo et al. (2019); Powell et al. (2023); Taheri et al. (2022); Yesmin et al. (2023); Noh (2022); Wu et al. (2021)
	اطلاع‌رسانی به جامعه	Rubenstein et al. (2021); Alajmi & Albudaiwi (2021); Mehra & Jaber (2020)
آموزشی	واسطه‌گری اطلاعات توسط کتابداران	DeGuzman et al. (2022); DeGuzman et al. (2023); Pamela et al. (2023)
	ارتقای سواد سلامت	Mehra et al. (2019); Musarezaie et al. (2019); Swanberg et al. (2022)
	توجه به عدالت غذایی	Marquez & Ladd (2019); Naccarella & Horwood (2021); Pirialam et al. (2019); Jenkins et al. (2022)
اجتماعی	ترجمان دانش سلامت	D'Arpa et al. (2020); Lenstra & Floyd (2021); Lenstra & D'Arpa (2019); Whitt (2020)
	ارائه خدمات به گروه‌های با نیازهای خاص	Massougbodji et al. (2022); Laberge et al. (2023)
	پاسخ‌گویی به بحران‌های امنیتی اجتماعی	Berget (2020); Shi & Luo (2020); Lenstra & Oguz (2020)
	پرداختن به عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت	Corble & van Melik (2021); Bossaller et al. (2022); Ogden & Williams (2022)
	ایفای نقش مراکز توان‌بخشی	Bonnici & Ma (2019); Hammock et al. (2023); Green (2020); Oudshoorn et al. (2022); Wahler et al. (2020)
	خدمات به افراد بی‌خانمان	Barone et al. (2020); Finch & Real (2023); Giesler (2021); Johnson & Wahler (2023); Gamer et al. (2023); Wahler et al. (2023); Urada et al. (2022); Baum et al. (2023)
	خدمات به مهاجران	Igarashi et al. (2023); Adams & Krtalić (2022); Barone et al. (2020); Williams-Cockfield (2021); Mehra et al. (2022); Wong et al. (2021)
سازمان‌دهی گروه‌های ورزشی	Grossman et al. (2022a); Grossman et al., 2022b	
همکاری با سازمان‌های سلامت	Lenstra & Carlos (2019); Allan & Innocenti (2023)	
		Lenstra et al. (2022); Grossman (2023); Lenstra & Roberts (2023)

۱. کارکردهای اطلاع‌رسانی خدمات سلامت

کتابخانه‌های عمومی به‌طور سنتی به عنوان مراکز اطلاعاتی شناخته می‌شوند که نقش اصلی آن‌ها گردآوری و سازماندهی اطلاعات مورد نیاز برای زندگی روزمره افراد است.

تأمین و تسهیل دسترسی به منابع: کتابخانه‌های عمومی نقش مهمی در فراهم‌سازی و تسهیل دسترسی به منابع اطلاعاتی، از جمله منابع مرتبط با سلامت ایفا می‌کنند؛ منابعی که می‌توانند نابرابری‌های اطلاعاتی در حوزه سلامت را کاهش دهند. در ایالات متحده، کتابخانه‌های عمومی به عنوان منابع اجتماعی در سطح میانی^۱ ظرفیت قابل توجهی برای ارتقای سلامت عمومی دارند (Philbin et al. 2019). مورگان-دنیل و همکاران (Morgan-Daniel et al., 2023) بر اهمیت تسهیل دسترسی جوامع روستایی به اطلاعات سلامت باکیفیت از طریق کتابخانه‌های کوچک و رایگان تأکید کرده‌اند. اهمیت گردآوری منابع و تسهیل دسترسی مراجعه‌کنندگان به اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی به حدی است که پروژه‌های رقابتی از این اقدامات حمایت فعالانه می‌کنند (Frehill, 2020).

گردآوری منابع چاپی معتبر: یکی از وظایف دیرینه کتابخانه‌ها، تهیه منابع چاپی قابل اعتماد است. در حوزه پزشکی، منابع چاپی از سوی افراد جویای اطلاعات سلامت، معتبرتر و قابل اعتمادتر تلقی می‌شوند. به گفته اُسبورن (Osborne, 2019) کتابخانه‌های عمومی، به‌ویژه در ایالت کارولینای شمالی، نقش مهمی در ارائه منابع چاپی درباره آموزش جنسی ایفا می‌کنند؛ این منابع راهی امن و محرمانه برای دسترسی جوانان به اطلاعات مربوط به سلامت و رفتار جنسی فراهم می‌سازند.

گردآوری منابع دیجیتال: کتابخانه‌های عمومی در گردآوری و اعتبارسنجی منابع دیجیتال نیز فعال هستند. آن‌ها منابع رایگان را از طریق وبسایت‌های خود در دسترس قرار داده و پیوندهایی به منابع دارای حق نشر ارائه می‌دهند. وان (Wan, 2020) نشان می‌دهد که اطلاعات سلامت آنلاین و معتبر ارائه‌شده توسط کتابخانه‌های عمومی در ایالت آیووا، به کاهش شکاف دیجیتال و ارتقای دسترسی برابر به اطلاعات سلامت، به‌ویژه در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ کمک کرده است. نجار (Najjar, 2023) قابلیت دسترسی و ویژگی‌های اطلاعات سلامت مصرف‌کننده را در وبسایت‌های ۲۰۰ کتابخانه عمومی در ایالات متحده بررسی کرده و دریافت که ۱۱۰ کتابخانه اطلاعات سلامت آنلاین ارائه می‌دهند، با میانگین ۲۸ منبع در هر سایت که تنها با دو کلیک قابل دسترسی هستند. کنپ و همکاران (Knapp et al., 2023) نشان داده‌اند که کتابخانه‌های عمومی محیطی بسیار مناسب برای اجرای خدمات سلامت روان دیجیتال برای نوجوانان هستند و نقش کارکنان کتابخانه در این زمینه حیاتی است. وجود منابع موجود در کتابخانه، همکاری نزدیک با سازمان‌های اجتماعی و دسترسی به فناوری‌های رایگان، ارائه خدمات سلامت روان دیجیتال را تسهیل می‌کند.

ارزیابی منابع اطلاعاتی: کتابخانه‌های عمومی معمولاً تلاش می‌کنند منابع معتبر و قابل اعتماد را در مجموعه‌های خود بگنجانند. این منابع شامل کتاب‌ها، مجلات، گزارش‌ها و مقالات علمی منتشرشده توسط ناشران، سازمان‌ها و مؤسسات معتبر هستند. افزون بر این، کتابخانه‌ها می‌توانند راهنمایی برای منابع سلامت معتبر در اختیار مراجعه‌کنندگان قرار دهند. مورگان-دنیل و همکاران (Morgan-Daniel et al., 2023) بر اهمیت ارزیابی کیفیت اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های کوچک تأکید کرده‌اند.

ارائه مشاوره اطلاعات: روزانه تعداد قابل توجهی از مراجعه‌کنندگان برای دریافت اطلاعات در موضوعات مختلف به کتابداران کتابخانه‌های عمومی مراجعه می‌کنند. در صورت وجود منابع انسانی و مادی کافی، کتابخانه‌های روستایی می‌توانند با ارائه اطلاعات سلامت مصرف‌کننده، به ارتقای سواد سلامت در جوامع خود کمک کنند (Danhoundo et al., 2019). کتابداران عمومی در ارتقای سلامت جوانان مشارکت دارند (Powell et al., 2023; Taheri et al., 2022). اکثر زنان قبیله‌ای در بنگلادش علاقه‌مند به دریافت اطلاعات سلامت از کتابخانه‌های عمومی هستند (Yesmin et al., 2023). نوح (Noh, 2022) مدلی برای خدمات یکپارچه اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی پیشنهاد کرده است که شامل همکاری میان کتابداران، متخصصان سلامت و کاربران بوده و تمرکز ویژه‌ای بر وبسایت‌های کتابخانه دارد. وو و همکاران (Wu et al., 2021) با تحلیل منابع اطلاعاتی، ۱۵ الگوی متمایز برای مشاوره اطلاعات سلامت مصرف‌کننده شناسایی کرده‌اند که بسته به موضوعات سلامت و نیازهای اطلاعاتی، تفاوت‌های قابل توجهی دارند.

اطلاع‌رسانی به جامعه: کتابخانه‌های عمومی همراه جامعه در دسترسی به اطلاعات و محتوای متنوع هستند. آن‌ها توانایی ارائه اطلاعات مهم و به‌روز مانند اطلاعیه‌ها، رویدادها و اخبار محلی را دارند. همچنین، کتابخانه‌ها به عنوان منابع اصلی ارتباطی در زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی و سلامت‌محور عمل می‌کنند. برای نمونه، روبنشتاین و همکاران (Rubenstein et al., 2021) به

اشتراک‌گذاری اطلاعات به‌موقع درباره کووید-۱۹ را به عنوان یکی از اقدامات رایج کتابخانه‌های عمومی ایالات متحده در پاسخ به همه‌گیری معرفی کرده‌اند. همچنین، در مراحل ابتدایی شیوع کووید-۱۹، العجمی و البدوی (Alajmi and Albudaiwi, 2021) فعالیت‌های اصلی کتابخانه‌های عمومی نیویورک را در زمینه اطلاع‌رسانی مستقیم و صریح از طریق شبکه‌های اجتماعی و اطلاعیه‌ها گزارش کرده‌اند. مهرا و جابر (Mehra & Jaber, 2020) نیز با تحلیل محتوای وبسایت کتابخانه‌های عمومی آلاباما، سه دسته اقدام را پیشنهاد داده‌اند: (۱) منابع اطلاعاتی (مجموعه‌ها، منابع)، (۲) سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی اطلاعاتی (نقش‌های اختصاصی مرتبط با سوء‌مصرف مواد، نمایندگی راهبردی)، و (۳) ارتباطات (داخلی، خارجی، اخبار و رویدادها).

واسطه فناوری اطلاعات: افرادی که به اینترنت پرسرعت دسترسی ندارند، فرصت‌های محدودی برای ارتباط با ارائه‌دهندگان خدمات درمانی از طریق ویزیت‌های پزشکی ویدیویی از راه دور دارند. در دوران همه‌گیری کووید-۱۹، این نوع ویزیت‌ها محبوبیت بیشتری یافتند، اما دسترسی نابرابر به آن‌ها می‌تواند نابرابری‌های موجود در مراقبت سلامت را تشدید کند. کتابخانه‌های عمومی می‌توانند نقش واسطه فناوری اطلاعات را ایفا کرده و شکاف دیجیتال در حوزه سلامت را کاهش دهند. دگوزمان و همکاران (DeGuzman et al., 2022) چارچوبی پژوهشی برای ارزیابی کتابخانه‌های عمومی به عنوان مراکز بالقوه برای دسترسی ساکنان مناطق کم‌پهنای باند به ویزیت‌های پزشکی ویدیویی ارائه کرده‌اند. به گفته پاملا و همکاران (Pamela et al., 2023)، موفق‌ترین مدل مراقبت پزشکی از راه دور در کتابخانه‌های عمومی، مدلی است که با همکاری ارائه‌دهندگان خدمات سلامت یا نظام سلامت اجرا می‌شود. دگوزمان و همکاران (DeGuzman et al., 2023) نشان داده‌اند که مدیریت بیماری‌های مزمن می‌تواند سناریوی ایده‌آل برای مراقبت پزشکی از راه دور مبتنی بر کتابخانه باشد، زیرا نیاز به سفرهای طولانی برای بیماران با پهنای باند محدود را از بین می‌برد.

۲. کارکردهای آموزشی در حوزه سلامت

ارائه آموزش به مراجعه‌کنندگان، یکی از وظایف دیرینه و رایج کتابخانه‌های عمومی محسوب می‌شود. در این زمینه، نقش اصلی کتابخانه‌های عمومی حمایت از آموزش رسمی و فراهم‌سازی منابع آموزشی مورد نیاز برای جامعه است.

واسطه‌گری اطلاعات توسط کتابداران: کتابداران به عنوان متخصصان اطلاعات، می‌توانند کاربران را در جست‌وجوی منابع و اطلاعات مرتبط با سلامت، مطالعات پزشکی و موضوعات مرتبط راهنمایی کنند. مهرا و همکاران (Mehra et al., 2019) بر ضرورت گسترش گفتمان رفتار اطلاعاتی سلامت در کتابخانه‌های روستایی تأکید کرده‌اند تا فرآیندهای تولید اطلاعات سلامت بهتر درک شود. موسارزایی و همکاران (Musarezaie et al., 2019) پژوهشی درباره عوامل پیش‌بینی‌کننده رفتارهای جست‌وجوی اطلاعات سلامت در میان کاربران کتابخانه‌های عمومی انجام دادند. سوانبرگ و همکاران (Swanberg et al., 2022) نیز از همکاری میان کتابخانه‌های دانشگاهی و عمومی در آموزش جوامع محلی درباره رفتارهای سالم و شیوه‌های جست‌وجوی اطلاعات در حوزه سلامت گزارش داده‌اند.

ارتقای سواد سلامت: ترویج سواد سلامت مصرف‌کننده و سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌های عمومی سابقه‌ای طولانی دارد. کتابداران این فرصت را دارند که با فراهم‌سازی دسترسی بیماران به آموزش‌های باکیفیت و منابع سلامت مصرف‌کننده، به ارتقای سواد سلامت کمک کنند (Marquez & Ladd, 2019). ناکارلا و هورود (Naccarella & Horwood, 2021) کتابخانه‌های عمومی را سازمان‌هایی اجتماعی‌پذیر، امن و قابل اعتماد معرفی می‌کنند که فضای کاری چندمنظوره‌ای دارند و بر اساس پنج اصل هدایت می‌شوند: توانمندسازی، عدالت، شمول، مشارکت و یکپارچگی. این اصول با هدف ارتقای سواد سلامت فردی، اجتماعی، سازمانی و نظام‌مند طراحی شده‌اند. پیری‌علم و همکاران (Pirialam et al., 2019) در یک مطالعه نیمه‌تجربی، اهمیت کتابخانه‌های عمومی را در آموزش سواد سلامت به افراد مبتلا به دیابت نشان دادند. جنکینز و همکاران (Jenkins et al., 2022) نیز مدلی مفهومی از کتابخانه‌های عمومی به عنوان محیط‌های حمایتی برای پرورش سواد سلامت انتقادی در کودکان ارائه کردند.

توجه به عدالت غذایی: کتابخانه‌های عمومی در سال‌های اخیر اهمیت عدالت غذایی و تغذیه را به رسمیت شناخته‌اند. دارپا و همکاران (D'Arpa et al., 2020) کتابخانه‌های عمومی را به عنوان مشارکت‌کنندگان منظم در یک «اکوسیستم» گسترده‌تر معرفی می‌کنند که در آن ابتکارات عدالت غذایی مبتنی بر کتابخانه شکل می‌گیرد و توسعه می‌یابد. لنسترا و فلوید (Lenstra & Floyd, 2021) از مشارکت کتابخانه عمومی شهرستان ویلکس در جنبش‌های عدالت غذایی در جوامع روستایی کارولینای شمالی گزارش داده‌اند. لنسترا و دارپا (Lenstra & D'Arpa, 2019) چهار رویکرد برای ارتقای دسترسی غذایی از طریق کتابخانه‌های عمومی پیشنهاد می‌کنند: توزیع غذا؛ آموزش و توانمندسازی کشاورزی بومی؛ آموزش آشپزی، آماده‌سازی غذا و تغذیه سالم؛ و حمایت از برنامه‌های موجود عدالت غذایی. ویت (Whitt, 2020) دریافت که کتابخانه‌های عمومی برنامه‌هایی مانند بازار کشاورزان، باغ‌های عمومی و

کلاس‌های تغذیه مبتنی بر آشپزی ارائه می‌دهند تا از چاقی پیشگیری کنند. کتابداران در میز مرجع به پرسش‌های مرتبط با سلامت و تغذیه کاربران پاسخ می‌دهند. در بسیاری موارد، کتابخانه‌های عمومی برای اجرای برنامه‌های پیشگیری از چاقی نیازی به تخصص پزشکی ندارند، زیرا به عنوان بستر اجرایی عمل می‌کنند و اجرای برنامه‌ها اغلب توسط شرکای اجتماعی صورت می‌گیرد.

ترجمان دانش سلامت: کتابخانه‌های عمومی می‌توانند به‌طور فعال در انتشار اطلاعات سلامت مشارکت داشته باشند و از پژوهشگران و پزشکان برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی شهروندی به عنوان مترجمان دانش سلامت بهره بگیرند. ماسوگوجی و همکاران (Massougbodji et al., 2022) نتایج تجربی کارگاه‌های شهروندی برگزارشده در کتابخانه‌های عمومی را گزارش کرده‌اند که با هدف انتشار و بحث درباره یافته‌های پژوهشی در حوزه مراقبت‌های اولیه انجام شده‌اند. لابرژ و همکاران (Laberge et al., 2023) نیز دیدگاه‌هایی درباره مداخلات آینده برای تبادل دانش علمی با عموم مردم در کتابخانه‌های عمومی کبک ارائه کرده‌اند و از کارگاه‌های آموزشی شهروندی با محوریت پزشکان خبر داده‌اند که بر یافته‌های پژوهشی درباره داروهای بالقوه نامناسب در مراقبت‌های اولیه تمرکز داشته‌اند.

۳. کارکردهای اجتماعی کتابخانه‌ها در حوزه سلامت

یکی از ابعاد مهم کتابخانه‌های عمومی، کارکردهای فرهنگی و اجتماعی آن‌هاست. در این زمینه، هدف اصلی کتابخانه‌ها تقویت تعاملات اجتماعی و بنیان‌های جامعه است.

ارائه خدمات به گروه‌های با نیازهای خاص: کتابخانه‌های عمومی از دیرباز در ارائه خدمات اطلاعات سلامت به گروه‌های خاص مانند مراکز سالمندان و افراد دارای معلولیت، چه درون‌سازمانی و چه از طریق خدمات بیرون‌بر، فعال بوده‌اند. برگت (Berget, 2020) بر مسئولیت اجتماعی کتابخانه‌ها در ایجاد خدمات اطلاعات سلامت کاملاً قابل دسترس برای افراد دارای معلولیت تأکید دارد. شی و لوئو (Shi & Luo, 2020) نقش کتابخانه‌های عمومی را در پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعات سلامت سالمندان چینی بررسی کرده‌اند. لنسترا و اوگوز (Lenstra & Oguz, 2020) از برنامه‌های گروهی متناسب اندام در کتابخانه‌های کوچک و روستایی ایالات متحده گزارش داده‌اند که موجب ارتقای فعالیت بدنی و سلامت روان سالمندان شده‌اند. این پژوهش‌ها ظرفیت بالای کتابخانه‌های عمومی را در ترویج سبک زندگی سالم، به‌ویژه در میان سالمندان، نشان می‌دهند.

پاسخ‌گویی به بحران‌های امنیتی اجتماعی: کتابخانه‌های عمومی نقش جدیدی در مواجهه با بحران‌های امنیتی اجتماعی ایفا کرده‌اند. همه‌گیری کووید-۱۹، همان‌طور که کوریل و ون ملیک (Corble & van Melik, 2021) اشاره کرده‌اند، نقش کتابخانه‌ها را به عنوان زیرساخت‌های اطلاعاتی و اجتماعی در هلند و بریتانیا برجسته کرده است. باسالر و همکاران (Bossaller et al., 2022) دریافتند که در دوران همه‌گیری، مدیران کتابخانه‌های عمومی به عنوان مدیران بحران عمل کرده و تصمیماتی اتخاذ کردند که بر سلامت کارکنان و جامعه تأثیرگذار بود. اوگدن و ویلیامز (Ogden & Williams, 2022) کارگاه‌هایی با هدف حمایت از مراجعه‌کنندگان در بحران‌ها برگزار کردند که حاصل همکاری حرفه‌ای میان کتابداران و مددکاران اجتماعی بود. این رویکرد با هدف تجهیز کارکنان کتابخانه به دانش و مهارت‌های حیاتی، تقویت نگرش‌های مثبت و بهبود کیفیت خدمات کتابخانه در زمان بحران طراحی شده بود.

پرداختن به عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت: کتابخانه‌های عمومی نقش فعالی در پرداختن به عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت ایفا کرده‌اند؛ عواملی مانند رفاه اجتماعی، تغذیه، مسکن و امنیت غذایی. بونیکو و ما (Bonnicci & Ma, 2019) ظرفیت کتابخانه‌های عمومی را در حمایت از ابتکارات سلامت جامعه و عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت نشان داده‌اند. در مطالعه‌ای توسط هموک و همکاران (Hammock et al., 2023)، نیازهای کلیدی در زمینه سلامت حومه‌ای شامل سلامت روان، فعالیت بدنی، تغذیه، سواد دیجیتال، مسکن و اشتغال شناسایی شد. با وجود فقدان آموزش رسمی، کارکنان کتابخانه‌ها به نیازهای بهداشتی و اجتماعی متقاطع مراجعه‌کنندگان پاسخ دادند. گرین (Green, 2020) نگرانی‌هایی درباره کمبود منابع علمی در این حوزه، به‌ویژه در زمینه خدمات کتابخانه‌ای برای افراد بیمار یا دارای اختلالات روانی، مطرح کرده است. اودشورن و همکاران (Oudshoorn et al., 2022) از مدل مرکز سلامت روان مستقر در کتابخانه‌ای شهری گزارش داده‌اند که توسط متخصصان سلامت روان اداره می‌شود. آن‌ها مزایای این هم‌مکانی، تأثیر آن بر کارکنان کتابخانه و ادغام آن در نظام سلامت روان گسترده‌تر را بررسی کرده‌اند. این مدل نویدبخش ارزیابی شده است. واهلر و همکاران (Wahler et al., 2020) نیازهای متنوعی را در نقش در حال تحول کتابخانه‌ها شناسایی کرده‌اند، از جمله نیازهای مالی، سلامت روان، مسکن، سوء‌مصرف مواد، مراقبت پزشکی و اشتغال. بسیاری از کارکنان و مراجعه‌کنندگان کتابخانه‌ها

معتقدند که وظیفه کتابخانه است که با ارائه اطلاعات، ارجاع به منابع اجتماعی، کمک در ثبت‌نام برای مزایا، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و فراهم‌سازی فضای امن، به این نیازها پاسخ دهد.

ایفای نقش مراکز توان‌بخشی: کتابخانه‌های عمومی به عنوان مراکز توان‌بخشی برای حمایت از نیازهای روان‌اجتماعی مراجعه‌کنندگان ظاهر شده‌اند. برخی کتابخانه‌ها اقدام به استخدام یا همکاری با کارکنان خدمات اجتماعی کرده‌اند (Barone et al., 2020)، اما بسیاری با چالش‌هایی مانند کمبود منابع انسانی آموزش‌دیده مواجه‌اند. فینچ و رئال (Finch & Real, 2023) ویژگی‌های مطلوب مددکاران اجتماعی در کتابخانه‌ها را از طریق مصاحبه با خود مددکاران شناسایی کرده‌اند. گیسلر (Giesler, 2021) و جانسون و واهلر (Johnson & Wahler, 2023) چالش‌ها و فرصت‌های همکاری مددکاران اجتماعی با کتابخانه‌ها را بررسی کرده‌اند. گارنر و همکاران (Garner et al., 2023) از تجربه مددکاری اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ملیورن، با الگوگیری از کتابخانه‌های ایالات متحده و کانادا، گزارش داده‌اند. واهلر و همکاران (Wahler et al., 2023) راهنمایی‌هایی برای کتابخانه‌هایی که قصد دارند به مراکز عملی مددکاری اجتماعی تبدیل شوند، ارائه کرده‌اند. اورادا و همکاران (Urada et al., 2022) نقش بالقوه مددکاران اجتماعی در رسیدگی به بی‌خانمانی در کتابخانه مرکزی سن‌دیگو را ارزیابی کرده‌اند. بام و همکاران (Baum et al., 2023) نیز دیدگاه مثبت مدیران شعب کتابخانه‌ها نسبت به حضور مددکاران اجتماعی را گزارش کرده‌اند.

خدمات به افراد بی‌خانمان: شمول اجتماعی یکی از چالش‌های اساسی در جوامع مدرن است و انتظار می‌رود کتابخانه‌های عمومی در رفع آن نقش‌آفرینی کنند. پرداختن به بی‌خانمانی و اختلالات روانی در کتابخانه‌های عمومی حوزه‌ای نوظهور و عملیاتی است. افراد بی‌خانمان در دسترسی به خدمات اجتماعی با چالش‌هایی مواجه‌اند (Igarashi et al., 2023) و اغلب در استفاده برابر از کتابخانه‌ها با موانعی روبه‌رو هستند؛ در حالی که کتابخانه‌ها می‌توانند پل ارتباطی میان این افراد و جامعه باشند (Adams and Krtalić, 2022). بارونه و همکاران (Barone et al., 2020) مدلی برای پاسخ‌گویی کتابخانه‌ها به بی‌خانمانی و اختلالات روانی ارائه کرده‌اند. ویلیامز-کاکفیلد (Williams-Cockfield, 2021) از پاسخ کتابخانه‌ای عمومی به بهبود سوء‌مصرف مواد و ادغام آن با برنامه دادگاه بازیابی مهارت‌های زندگی در شهرستان بلانت گزارش داده است. مهرا و همکاران (Mehra et al., 2022) با استفاده از رویکرد چندروشی، نقش کتابخانه‌های عمومی آلاباما را در مقابله با بحران مواد مخدر ارزیابی کرده‌اند. وونگ و همکاران (Wong et al., 2021) بررسی کرده‌اند که چگونه کتابخانه‌ها به پرسش‌های مراجعه‌کنندگان درباره اختلالات مصرف مواد افیونی پاسخ می‌دهند و بیان کرده‌اند که کتابخانه‌ها می‌توانند مراجعه‌کنندگان را به خدمات درمانی و حمایتی مرتبط با سوء‌مصرف مواد متصل کنند. با این حال، تفاوت‌های زیادی در منابع ارائه‌شده توسط کتابخانه‌ها وجود دارد که نشان‌دهنده فرصت‌هایی برای بهبود تعامل و ارجاع مراجعه‌کنندگان با نیازهای مرتبط با مصرف مواد است.

خدمات به مهاجران: کتابخانه‌های عمومی اغلب از سوی مهاجران به عنوان بسترهای اجتماعی مهم برای دسترسی به اطلاعات و خدمات تلقی می‌شوند. گروسمن و همکاران (Grossman et al., 2022a; Grossman et al., 2022b) نشان داده‌اند که اقدامات مهمی در کتابخانه‌های عمومی برای ارتقای سلامت مهاجران انجام شده و ظرفیت بیشتری برای توسعه این خدمات، به‌ویژه از طریق همکاری با متخصصان سلامت عمومی، وجود دارد.

سازمان‌دهی گروه‌های ورزشی: کتابخانه‌های عمومی می‌توانند در سازمان‌دهی گروه‌های ورزشی مانند پیاده‌روی، دوچرخه‌سواری، یوگا و فعالیت‌های مشابه فعال باشند. لسنسترا و کارلوس (Lenstra & Carlos, 2019) کتابخانه‌های عمومی را حامیان مهم پیاده‌روی محله‌ای می‌دانند که نه تنها به عنوان مقصد پیاده‌روی بلکه به عنوان برگزارکننده برنامه‌هایی برای ترویج پیاده‌روی در جوامع قابل دسترس عمل می‌کنند. آلن و اینوستی (Allan & Innocenti, 2023) مزایای گروه‌های پیاده‌روی مبتنی بر کتابخانه در اسکاتلند را شامل ارتقای سلامت و رفاه اجتماعی شرکت‌کنندگان و افزایش تعامل با خدمات کتابخانه‌ای معرفی کرده‌اند. آن‌ها فرصت‌های گسترده‌ای برای کتابخانه‌ها شناسایی کرده‌اند، از جمله علاقه کارکنان، همکاری‌های بین‌سازمانی و تمرکز فعلی بر سلامت و رفاه. با این حال، چالش‌هایی مانند محدودیت منابع، تغییر در میزان مشارکت و فقدان شبکه‌سازی مؤثر نیز مطرح شده‌اند.

همکاری با سازمان‌های سلامت: با وجود محدودیت‌های کتابخانه‌های عمومی در ارائه مستقیم خدمات درمانی، این نهادها تمایل بالایی برای حمایت از سلامت از طریق همکاری فعال با سازمان‌های سلامت از خود نشان داده‌اند (Lenstra & Roberts, 2023). این همکاری‌ها و مشارکت‌ها ظرفیت کتابخانه‌ها را برای ترویج سلامت در جامعه به‌طور چشمگیری افزایش می‌دهد. لسنسترا و همکاران (Lenstra et al., 2022) مجموعه‌ای از توصیه‌ها را برای آموزش‌های مستمر و نیازهای حمایتی دیگر ارائه کرده‌اند که از جمله آن‌ها می‌توان به یک مدل نظری تغییر اشاره کرد؛ مدلی که با هدف تقویت همکاری‌های مؤثر میان بخش سلامت و کتابخانه‌های

عمومی طراحی شده است. گروسمن (Grossman, 2023) نیز به بررسی همکاری میان کتابخانه‌های عمومی ایالات متحده و سازمان‌های اجتماعی پرداخته و چالش‌های پیش‌بینی‌شده در این مسیر را شناسایی کرده است. او همچنین ملاحظات و راهبردهایی را برای مواجهه با این چالش‌ها و ارتقای اثربخشی این همکاری‌ها ارائه می‌دهد.

تحلیل عاملی تأییدی

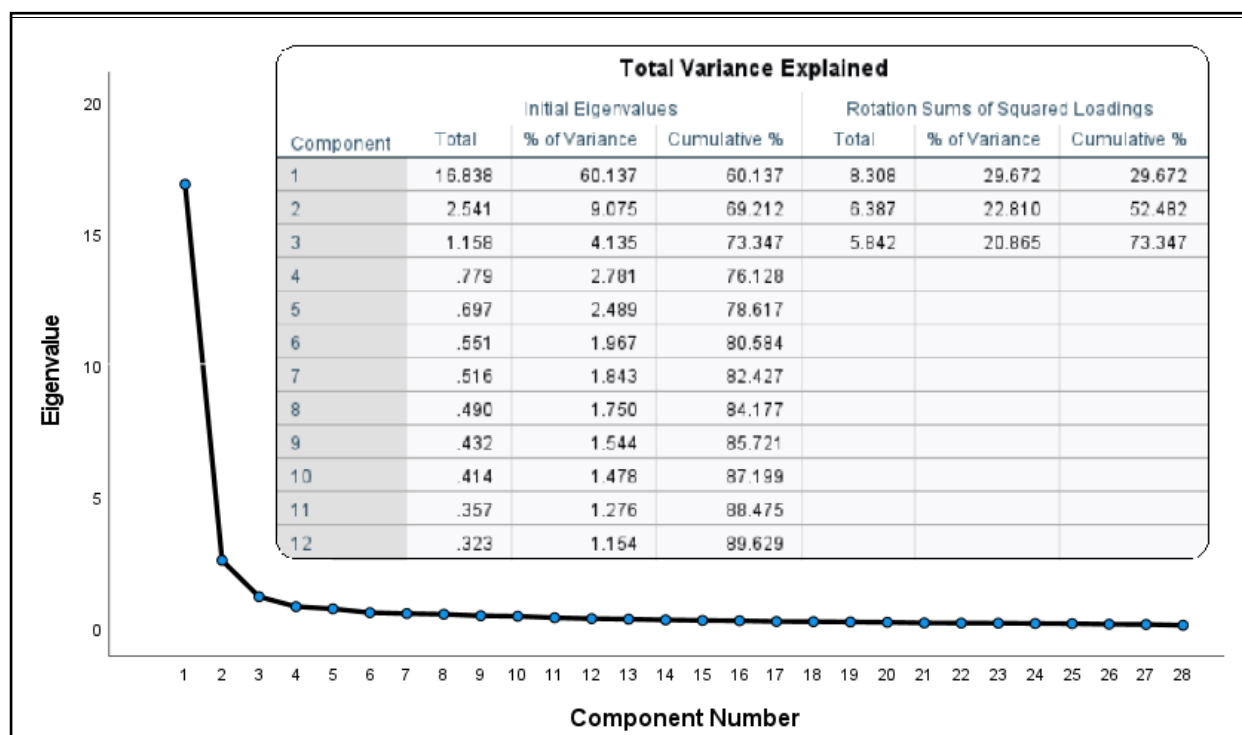
تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از روش استخراج مولفه اصلی و روش چرخش واریمکس انجام شد. در ابتدا مقادیر اشتراک استخراجی برای پنج گویه کارکردهای اجتماعی که بیشتر مربوط به خدمات مکمل و جایگزین مرقبت بودند کمتر از ۰/۵ بود و در ابتدای پژوهش از تحلیل حذف شدند و مجدد تحلیل عاملی تأییدی با ۲۸ گویه اجرا شد. در تحلیل عاملی دوم میزان اشتراکات اولیه همه عامل‌ها عدد ۱ بود و اشتراک بعد از استخراج عامل‌ها هم بیشتر از ۰/۵ بود که نقش مؤثر آن‌ها را در ساخت چارچوب نشان می‌داد. مقادیر اشتراکات استخراج‌شده در جدول ۴ آمده است.

جدول ۳ نشان می‌دهد که اندازه‌گیری KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) دارای مقدار ۰/۹۶۵ است که نشان می‌دهد داده‌های نمونه برای تحلیل عاملی مناسب هستند. همچنین نتایج آزمون کروی بودن بارتلت از نظر آماری معنادار است که بیانگر وجود رابطه معنادار بین متغیرهای هر عامل است و تفکیک عامل به درستی انجام شده است.

جدول ۳. آماره KMO و نتایج آزمون کروی بارتلت

آماره آزمون KMO		آزمون کروی بارتلت
۰/۹۶۵	تخمین خی دو	
۴۱۹/۸۹۳۵	درجه آزادی	
۳۷۸	سطح معناداری	

شکل ۲ نمودار صخره‌ای و بخشی از جدول مقدار ویژه سه عامل استخراج‌شده را نمایش می‌دهد. تعداد ۲۸ عامل شناسایی شد. عامل‌های اول، دوم و سوم به ترتیب ۲۹/۶۷، ۲۲/۸۱، و ۲۰/۸۶ و در مجموع ۷۳/۳۵ درصد از واریانس گویه‌ها را در برداشتند. نمودار صخره‌ای نشان می‌دهد که مقدار ویژه با استخراج عامل‌ها بعدی به سرعت افت کرده است و مقدار ویژه عامل چهارم و عامل‌های بعد از آن کمتر از ۱ است.

شکل ۱. نمودار و جدول مقدار ویژه هر یک از عامل‌های استخراج‌شده

جدول ۴ مقادیر اشتراکات استخراجی و ماتریس عامل‌های چرخش‌یافته را نشان می‌دهد. مقادیر اشتراکات استخراجی برای همه گویه‌ها بیشتر از ۰/۵ است. سه عامل شناسایی شده به ترتیب خدمات اجتماعی، اطلاع‌رسانی و آموزشی نام‌گذاری شدند. بارهای عاملی هر گویه در ساخت عامل‌ها مشخص شده است. هر چقدر مقدار قدر مطلق این ضرایب بیشتر باشد، عامل مربوطه نقش بیشتری در کل تغییرات (واریانس) گویه مورد نظر دارد.

جدول ۴. مقادیر اشتراکات استخراجی و ماتریس عامل‌های چرخش‌یافته

عامل‌ها	گویه‌ها	اشتراکات استخراجی	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳
کارکرد اطلاع‌رسانی اطلاعات سلامت	فراهم‌آوری و تسهیل دسترسی به منابع	۰/۵۷۳	۰/۲۵۹	۰/۶۱۰	۰/۳۶۵
	تهیه منابع معتبر چاپی	۰/۶۳۹	۰/۱۴۰	۰/۷۸۰	۰/۱۰۲
	گردآوری منابع دیجیتال	۰/۷۳۴	۰/۱۵۲	۰/۸۱۴	۰/۲۲۱
	ارائه اطلاعات سلامت	۰/۷۵۹	۰/۲۷۴	۰/۷۶۳	۰/۳۲۰
	ارزیابی اعتبار و کیفیت منابع	۰/۷۸۷	۰/۲۹۱	۰/۷۹۵	۰/۲۶۵
	ارائه مشاوره اطلاعات سلامت فردی	۰/۷۸۶	۰/۲۹۶	۰/۷۴۹	۰/۳۷۰
	اطلاع‌رسانی سلامت به جامعه	۰/۶۹۸	۰/۳۳۶	۰/۶۹۱	۰/۳۲۹
کارکرد آموزشی اطلاعات سلامت	واسطه فناوری اطلاعات سلامت	۰/۷۱۴	۰/۲۶۰	۰/۷۰۹	۰/۳۷۸
	واسطه‌گری اطلاعاتی کتابداران	۰/۵۶۷	۰/۳۹۱	۰/۴۰۲	۰/۵۰۲
	ارتقای سواد اطلاعات سلامت	۰/۷۳۰	۰/۳۴۱	۰/۴۹۴	۰/۶۰۸
	معرفی پایگاه‌های آنلاین	۰/۷۴۹	۰/۲۸۵	۰/۴۶۶	۰/۶۷۱
	جست‌وجو و اشتراک‌گذاری اطلاعات	۰/۷۸۳	۰/۳۴۲	۰/۴۳۷	۰/۶۹۰
	کارگاه‌های تغذیه و آشپزی	۰/۷۸۶	۰/۴۰۲	۰/۳۲۷	۰/۷۲۰
	کارگاه‌های مشاوره اطلاعات سلامت	۰/۸۶۹	۰/۴۰۶	۰/۳۶۱	۰/۷۵۸
کارکرد اجتماعی اطلاعات سلامت	کارگاه‌های تندرستی و سلامت روان	۰/۸۵۱	۰/۳۹۱	۰/۳۱۹	۰/۷۷۲
	برگزاری دوره با همکاری سازمان‌ها	۰/۸۳۹	۰/۳۸۸	۰/۳۰۵	۰/۷۲۲
	خدمات برای گروه‌های خاص	۰/۶۱۸	۰/۶۲۱	۰/۲۲۶	۰/۴۲۷
	پرداختن به بحران‌های جامعه	۰/۷۱۵	۰/۶۹۰	۰/۳۱۶	۰/۳۷۲
	محرومیت اجتماعی اقشار محروم	۰/۷۵۲	۰/۶۷۸	۰/۳۳۴	۰/۴۲۵
	مسائل اجتماعی تعیین‌کننده سلامت	۰/۷۱۹	۰/۶۸۳	۰/۲۷۴	۰/۴۲۱
	خدمت به‌عنوان یک مرکز توان‌بخشی	۰/۷۴۶	۰/۷۹۴	۰/۲۲۴	۰/۲۵۵
	پرداختن به بی‌خانمان‌ها	۰/۷۶۶	۰/۸۰۷	۰/۲۵۲	۰/۲۲۵
	سازمان‌دهی گروه‌های ورزشی	۰/۷۹۶	۰/۸۲۹	۰/۲۶۷	۰/۱۹۱
	اجرای برنامه‌های مفرح و شاد	۰/۷۲۸	۰/۷۵۳	۰/۲۳۷	۰/۳۲۳
	همکاری با سازمان‌های بهداشتی	۰/۷۴۱	۰/۷۰۴	۰/۲۵۷	۰/۴۲۵
	رویدادهای غربالگری	۰/۶۹۲	۰/۷۷۶	۰/۱۸۴	۰/۲۳۸
	تأمین مکان و تبلیغات بهداشتی	۰/۶۷۲	۰/۷۹۰	۰/۱۶۳	۰/۱۴۸
خدمت به عنوان پلتفرم آموزشی	۰/۷۲۸	۰/۷۹۳	۰/۱۹۳	۰/۲۴۹	

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با فرض وجود و اهمیت خدمات اطلاع‌رسانی سلامت در کتابخانه‌های عمومی انجام شد و تلاش کرد تا با ترکیب مرور نظام‌مند و تحلیل عاملی تأییدی، چارچوبی بومی‌شده و معتبر برای این خدمات ارائه کند. مرور نظام‌مند ۲۸ خدمت شناسایی شده در ادبیات جهانی، مبنای استخراج سه کارکرد اصلی اطلاع‌رسانی، آموزشی و اجتماعی بود؛ تحلیل عاملی تأییدی با مشارکت ۳۰۰ کتابدار ایرانی نشان داد که این سه کارکرد و خدمات آن‌ها نه تنها در بافت ایران قابل شناسایی و ارائه هستند، بلکه ساختار آن‌ها با نیازها، تجربه‌ها و اولویت‌های کتابداران ایرانی همخوانی دارد. در این پژوهش از تحلیل عاملی برای اعتبارسنجی محلی یافته‌ها و تطبیق خدمات جهانی با شرایط فرهنگی، سازمانی و عملیاتی کتابخانه‌های عمومی ایران استفاده شده است تا چارچوب پیشنهادی را از سطح یک مدل نظری به یک الگوی قابل اتکا برای اجرا در محیط واقعی ارتقا دهد.

بررسی کارکردها و خدمات استخراج‌شده نشان می‌دهد دو مقوله اطلاعات بهداشتی و کارکردهای آموزشی بخشی از کارکردها و خدمات سنتی کتابخانه‌ها هستند. کارکردهای اجتماعی همچنین نشان می‌دهد که کتابخانه‌های عمومی فراتر از خدمات مبتنی بر اطلاعات و سوادآموزی ارائه می‌دهند و نقش‌های جدیدی در جامعه به عهده گرفته‌اند. این خدمات مطابق با مفهوم کتابخانه عمومی به عنوان یک مرکز اجتماعی است. علاوه بر این، همکاری و مشارکت با سازمان‌های بهداشتی و درمانی و نیز مشارکت کارشناسان خارج از حوزه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی، توسط کتابخانه‌های عمومی در ارائه این خدمات تشویق و حمایت می‌شود.

طراحی چارچوب جامع خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران می‌تواند به افزایش دسترسی مراجعین به اطلاعات سلامت قابل اعتماد کمک کند. این چارچوب به عنوان یک نقشه راه برای کتابخانه‌های عمومی در توسعه و اجرای خدمات اطلاعات سلامت عمل می‌کند. درک افراد در مورد خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی را گسترش می‌دهد و همچنین بینشی برای مدیران کتابخانه‌های عمومی برای ایجاد و گسترش چنین خدماتی فراهم می‌کند.

این مقاله مبنای ارائه خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران را تجربیات جهانی قرار داده است. جولاهی و همکاران (Joulahi et al., 2023) در مدل خود برای اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران، دیدگاه‌های مسئولان محلی و محدود به خدمات سنتی کتابخانه‌ای یعنی منابع بهداشتی و آموزش سواد سلامت را مینا قرار داده‌اند. مدل آن‌ها نتوانسته است از حوزه کارکردهای اجتماعی کتابخانه‌های عمومی در حوزه سلامت بهره‌مند شود، حوزه‌ای که به سرعت در حال گسترش است تا نیازهای رو به رشد روانی-اجتماعی کاربران کتابخانه را برطرف کند (Janis, 2018; Wahler et al., 2020).

اگرچه ظرفیت کتابخانه‌های عمومی ایران برای ارائه خدمات اطلاعات سلامت محدود است، اما مطالعه حاضر تمایل زیادی را در میان کتابداران برای حمایت از طرح‌های بهداشتی نشان داد. ماهیت خدمات اطلاعات سلامت و احساس وظیفه کتابداران دو عامل محرک این انگیزه است. برخی از خدمات اطلاعات بهداشتی، مانند برنامه‌های پیشگیری از چاقی مرتبط با تغذیه (Whitt, 2020)، به تخصص گسترده بهداشت عمومی از کتابداران نیاز ندارند و می‌توانند توسط شرکای جامعه میزبانی شوند. کتابخانه‌های عمومی ایران و کتابداران آن‌ها اغلب احساس می‌کنند که می‌توانند به عنوان ارائه‌دهندگان خط مقدم آموزش سلامت و منابع اجتماعی خدمت کنند، صرفاً به این دلیل که مراجعین این خدمات را درخواست می‌کنند (Hammock et al., 2023)، علی‌رغم فقدان دستورالعمل‌ها و سیاست‌های صریح برای ارائه خدمات اطلاعات سلامت در کتابخانه‌های عمومی ایران با وجود محدودیت‌هایی که کتابخانه‌های عمومی با آن مواجه هستند، گرین (Green, 2020) و پاول و همکاران (Powell et al., 2023) تمایل و توانایی کتابداران برای ارائه خدمات اطلاعات سلامت به گروه‌های مختلف جامعه را مورد بحث قرار داده‌اند. ویت (Whitt, 2020) حتی کتابداران عمومی را آماده غلبه بر موانع ظرفیت سازمانی می‌داند.

در حالی که کتابداران مشتاق ارائه خدمات اطلاعات بهداشتی هستند، چالش‌های مربوط به آموزش کارکنان، توسعه دستورالعمل‌ها، شکاف‌های نظارت و استفاده از فضا (Giesler, 2021)، تأمین مالی و همکاری با سازمان‌های بهداشتی با کتابخانه‌های عمومی بنیاد ایران همچنان وجود دارد. استخدام بیشتر فارغ‌التحصیلان رشته کتابداری و علوم اطلاع‌رسانی می‌تواند خدمات اطلاع‌رسانی سلامت را در کتابخانه‌های عمومی ایران تقویت کند. علاوه بر پرداختن به برنامه‌های کتابداری و علم اطلاعات پزشکی در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، بازنگری برنامه‌های درسی موجود در کتابداری و علم اطلاعات برای ترکیب خدمات سلامت و همکاری با بخش‌های مددکاری اجتماعی در مؤسسات آموزش عالی ایران می‌تواند مفید باشد.

در کل، هدف از این مطالعه ارائه چارچوبی جامع بر اساس تجربیات جهانی و اعتبارسنجی محلی است که کتابخانه‌های عمومی ایران را قادر می‌سازد تا از نیازهای بهداشتی جوامع خود حمایت کنند. یافته‌ها حاکی از آن است که در حالی که کارهای مهم و اساسی در کتابخانه‌های عمومی سراسر جهان برای بهبود سلامت اعضای جامعه در حال انجام است، کتابخانه‌های عمومی و کتابداران در کشورهای در حال توسعه مانند ایران نیز تمایل زیادی به انجام چنین تلاش‌هایی برای حمایت از سلامت خود دارند. جوامع این مطالعه نشان می‌دهد که کتابخانه‌های عمومی در ایران، علی‌رغم تحقیقات و توجه محدودی که به این نقش در بافت محلی داده شده، مشتاق هستند تا به سلامت و رفاه جوامع خود کمک کنند. چارچوب پیشنهادی می‌تواند به‌عنوان راهنمای مدیران کتابخانه‌های عمومی برای توسعه و ارتقای خدمات اطلاعات سلامتی خود عمل کند و از این طریق افراد و جوامع را برای تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر در مورد سلامت خود توانمند می‌سازد. با مشارکت فعال در ارتقای سلامت و آموزش، کتابخانه‌های عمومی می‌توانند نقشی حیاتی در رسیدگی به نیازها و چالش‌های مرتبط با سلامت جامعه داشته باشند.

تحقیقات بیشتر برای بررسی راهبردهای پیاده‌سازی این خدمات شامل نیازمندی‌های منابع کتابخانه‌ای و الزامات مهارتی و دانشی کتابداران و موانع بالقوه‌ای که کتابخانه‌های عمومی در ایران ممکن است در اتخاذ چارچوب پیشنهادی با آن مواجه شوند، توصیه می‌شود. ارزیابی و اصلاح مستمر چارچوب بر اساس شواهد تجربی و بازخورد ذینفعان برای اطمینان از ارتباط و اثربخشی آن در زمینه محلی بسیار مهم خواهد بود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

نویسنده اول: گردآوری داده‌ها، استخراج مقوله‌های مرور نظام‌مند، تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها، تهیه پیش‌نویس مقاله؛ نویسنده دوم: مفهوم‌سازی اولیه، تحلیل و تفسیر اطلاعات و نتایج، بررسی و کنترل نتایج، اصلاح، بازبینی و نهایی‌سازی مقاله؛ نویسنده سوم: مشارکت در طراحی پژوهش، نظارت بر مراحل انجام پژوهش.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

بنا بر اظهار نویسندگان منبع حمایت‌کننده مالی گزارش نشده است.

سپاسگزاری

نویسندگان از مشارکت‌کنندگان در بخش اعتبارسنجی پرسشنامه سپاسگزاری می‌کنند. همچنین از آقای دکتر مهدی شقاقی برای ارائه نظرات اصلاحی قدردانی می‌شود.

References

- Adams, C., & Krtalić, M. (2022). I feel at home: Perspectives of homeless library customers on public library services and social inclusion. *Journal of Librarianship and Information Science*, 54(4), 779-790. <https://doi.org/10.1177/09610006211053045>
- Alajmi, B. M., & Albudaiwi, D. (2021). Response to COVID-19 pandemic: where do public libraries stand? *Public Library Quarterly*, 40(6), 540-556. <https://doi.org/10.1080/01616846.2020.1827618>
- Allan, I., & Innocenti, P. (2023). Library based walking groups in Scotland: Exploring benefits, challenges and opportunities. *Journal of Librarianship and Information Science*, 56(2), 514-533. <https://doi.org/10.1177/09610006221149204>
- Ansari, M., Shahdadnejad, E., Khalediyani, M., & Salajegheh, M. (2017). Survey of health literacy of people referred to the libraries of public libraries foundation. *Health Information Management*, 14(5), 224-227.
- Bahrololoumi-Tabatabai, F.S., Riahinia, N., Haseli, D., & Pazouki, F. (2025a). Identifying the Health Information Needs of the Elderly in Public Libraries: A Systematic Review. *Payavard Salamat*, 19(2), 137-150. <https://payavard.tums.ac.ir/article-1-7902-en.html>
- Bahrololoumi-Tabatabai, F.S., Riahinia, N., Haseli, D., & Pazouki, F. (2025b). Identifying Health Information Services for Older Adults in Public Libraries: A Systematic Review, *Human Information Interaction* 12(2), 1-24. <https://ndea10.khu.ac.ir/hii/article-1-3234-en.pdf>
- Barone, M., Fifelski, S., Stocker, A., Worm, T., Patterson, A., Braamse, J., & Lathers, R. S. (2020). Developing a model policy for public libraries to address homelessness & mental illness. *Delaware Journal of Public Health*, 6(4), 46. <https://doi.org/10.32481/djph.2020.09.014>
- Baum, B., Gross, M., Latham, D., Crabtree, L., & Randolph, K. (2023). Bridging the service gap: Branch managers talk about social workers in public libraries. *Public Library Quarterly*, 42(4), 398-423. <https://doi.org/10.1080/01616846.2022.2113696>
- Benson, S. R. (2016). Assisting rural domestic violence victims: The local librarian's role. *Law Library Journal*, 108, 237. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2641358>

- Berget, G. (2020). Making health information accessible for all: The impact of universal design in public libraries. In *Roles and Responsibilities of Libraries in Increasing Consumer Health Literacy and Reducing Health Disparities* (Vol. 47, pp. 141-157). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S0065-283020200000047007>
- Bonnici, L. J., & Ma, J. (2019). Public library engagement in diffusing a planned community health initiative: A dual case study. *Public Library Quarterly*, 38(2), 160-178. <https://doi.org/10.1080/01616846.2018.1559713>
- Bossaller, J., Kohlburn, J., Cho, H., Moulaison-Sandy, H., & Adkins, D. (2022). Health information needs of public library leaders during COVID-19. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology*, 59(1), 410-414. <https://doi.org/10.1002/pr2.643>
- Corble, A., & van Melik, R. (2021). Public libraries in crises: Between spaces of care and information infrastructures. In *Volume 3: Public Space and Mobility* (pp. 119-130). Bristol University Press. <https://doi.org/10.1332/policypress/9781529219005.003.0012>
- D'Arpa, C., Lenstra, N., & Rubenstein, E. (2020). Growing food at and through the local library: An exploratory study of an emerging role. In *Roles and responsibilities of libraries in increasing consumer health literacy and reducing health disparities* (Vol. 47, pp. 41-59). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S0065-283020200000047002>
- Danhoundo, G., Whistance-Smith, D., Lemoine, D., & Konkin, J. (2019). Provision of consumer health information in Alberta's rural public libraries. *Health Information & Libraries Journal*, 36(1), 41-59. <https://doi.org/10.1111/hir.12248>
- DeGuzman, P. B., Garth, J. L., Sanjay, K., & Compton, R. M. (2023). Extending health care access via telemedicine in public libraries. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, 35(3), 208-215. <https://doi.org/10.1097/JXX.0000000000000819>
- DeGuzman, P. B., Jain, N., & Loureiro, C. G. (2022). Public libraries as partners in telemedicine delivery: a review and research agenda. *Public Library Quarterly*, 41(3) 1-12. <https://doi.org/10.1080/01616846.2021.1877080>
- Dowdell, L., & Liew, C. L. (2019). More than a shelter: Public libraries and the information needs of people experiencing homelessness. *Library & Information Science Research*, 41(4), 100984. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2019.100984>
- Elia, H. (2019). Public libraries supporting health and wellness: A literature review. *School of information student research journal*, 9(2), 7. <https://doi.org/10.31979/2575-2499.090207>
- Fanner, D., & Urquhart, C. (2008). Bibliotherapy for mental health service users Part 1: a systematic review. *Health Information & Libraries Journal*, 25(4), 237-252. <https://doi.org/10.1111/j.1471-1842.2008.00821.x>
- Finch, B., & Real, B. (2023). Social workers in public libraries: Resource and referral practice and re-thinking patron engagement. *Public Library Quarterly*, 42(4), 325-347. <https://doi.org/10.1080/01616846.2023.2199671>
- Flaherty, M. G. (2016). From Google to MedlinePlus: The wide range of authoritative health information provision in public libraries. *Library & Information Science Research*, 38(2), 101-107. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2016.04.001>
- Flaherty, M. G., & Luther, M. E. (2011). A pilot study of health information resource use in rural public libraries in upstate New York. *Public Library Quarterly*, 30(2), 117-131. <https://doi.org/10.1080/01616846.2011.575702>
- Flaherty, M. G., & Kaplan, S. J. (2016). Health information: Print materials assessment in public libraries. *Reference Services Review*, 44(2), 163-177. <https://doi.org/10.1108/RSR-02-2016-0010>
- Frehill, L. M. (2020). How data from the Institute of Museum and Library Services describe ways public libraries provide health and wellness information services. *Delaware Journal of Public Health*, 6(4), 58. <https://doi.org/10.32481/djph.2020.09.016>
- Garner, J., Shephard, M., Garrison, K., Bell, K., & Wardle, S. (2023). Social Work in Libraries Special Issue. *Journal of the Australian Library and Information Association*, 72(4), 333-339. <https://doi.org/10.1080/24750158.2023.2272337>

- Giesler, M. (2021). Perceptions of the public library social worker: Challenges and opportunities. *The Library Quarterly*, 91(4), 402-419. <https://doi.org/10.1086/715915>
- Giesler, M. A. (2017). A place to call home?: A qualitative exploration of public librarians' response to homelessness. *Journal of Access Services*, 14(4), 188-214. <https://doi.org/10.1080/15367967.2017.1395704>
- Green, M. P. (2020). Inclusive library service to individuals with mental illnesses and disorders. *The International Journal of Information, Diversity, & Inclusion*, 4(1), 119-126. <https://doi.org/10.33137/ijidi.v4i1.32500>
- Grossman, S. (2023). The Intersection of US Public Libraries and Public Health. In *How Public Libraries Build Sustainable Communities in the 21st Century* (Vol. 53, pp. 273-282). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S0065-283020230000053025>
- Grossman, S., Agosto, D. E., Winston, M., Epstein, R. N. E., Cannuscio, C. C., Martinez-Donate, A., & Klassen, A. C. (2022a). How public libraries help immigrants adjust to life in a new country: A review of the literature. *Health Promotion Practice*, 23(5), 804-816. <https://doi.org/10.1177/15248399211001064>
- Grossman, S., Erwin, L. J., Martinez-Donate, A., Agosto, D. E., Winston, M., Epstein, N., & Klassen, A. C. (2022b). Provision of health-related information for immigrant patrons in public libraries in a large US city. *International Journal of Migration, Health and Social Care*, 18(3), 286-300. <https://doi.org/10.1108/IJMHS-10-2021-0093>
- Hammock, A., Pandolfelli, G., Samuel, T., Fils-Aimé, P., Grande, M., D'Ambrosion, M., ... & Scott, L. B. (2023). Understanding how suburban public librarians respond to the health and social needs of communities. *Library & Information Science Research*, 45(1), 101217. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2022.101217>
- Hill, T., & Tamminen, K. A. (2020). Examining the library as a site for intervention: A mixed-methods case study evaluation of the "innovative solutions to homelessness" project. *Journal of Library Administration*, 60(5), 470-492. <https://doi.org/10.1080/01930826.2020.1729626>
- Igarashi, T., Koizumi, M., & Johnston, J. (2023). Public Library Programming and Events for Overcoming Social Divisions. *Libri*, 73(4), 345-354. <https://doi.org/10.1515/libri-2023-0014>
- Ingham, A. (2014). Can your public library improve your health and well-being? An investigation of East Sussex Library and Information Service. *Health Information & Libraries Journal*, 31(2), 156-160. <https://doi.org/10.1111/hir.12065>
- Janis, J. (2018, June 11). Public library social work: An emerging field. In *Featured article*. National Association of Social Workers: Illinois Chapter.
- Jenkins, C. L., Sykes, S., & Wills, J. (2022). Public libraries as supportive environments for children's development of critical health literacy. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(19), 11896. <https://doi.org/10.3390/ijerph191911896>
- Johnson, S. C., & Wahler, E. A. (2023). Anticipating and overcoming common challenges for library and social work collaborations. *Journal of the Australian Library and Information Association*, 72(4), 362-375. <https://doi.org/10.1080/24750158.2023.2261598>
- Joulahi, L., Hashemi-Madani, N., Sedighi, Z., & Emami, Z. (2023). Designing of the Health Information Model in Iranian Public Libraries. *Libri*, 73(3), 209-223. <https://doi.org/10.1515/libri-2021-0135>
- Kelly, K. (2012). Lack of training and a self-service environment leaves staff and users uncertain about health information in a public library setting. *Evidence Based Library and Information Practice*, 7(4), 98-102. <https://doi.org/10.18438/b8z89m>
- Khoir, S., Du, J. T., Davison, R. M., & Koronios, A. (2017). Contributing to social capital: An investigation of Asian immigrants' use of public library services. *Library & Information Science Research*, 39(1), 34-45. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2017.01.005>
- Knapp, A. A., Hersch, E., Wijaya, C., Herrera, M. A., Kruzan, K. P., Carroll, A. J., ... & Mohr, D. C. (2023). "The library is so much more than books": considerations for the design and implementation of teen digital mental health services in public libraries. *Frontiers in Digital Health*, 5, 1183319. <https://doi.org/10.3389/fdgth.2023.1183319>

- Laberge, M., Brundisini, F. K., Zomahoun, H. T. V., Sawadogo, J., Massougbedji, J., Gogovor, A., ... & Légaré, F. (2023). Knowledge exchange sessions on primary health care research findings in public libraries: A qualitative study with citizens in Quebec. *Plos one*, 18(7), e0289153. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0289153>
- Lenstra, N., & Carlos, J. (2019). Public libraries and walkable neighborhoods. *International journal of environmental research and public health*, 16(10), 1780. <https://doi.org/10.3390/ijerph16101780>
- Lenstra, N., & D'Arpa, C. (2019). Food justice in the public library. *The International Journal of Information, Diversity, & Inclusion*, 3(4), 45-67. <https://doi.org/10.33137/ijidi.v3i4.33010>
- Lenstra, N., & Floyd, R. (2021). Wilkes county public library's involvement in the food justice movements in rural North Carolina. In *Social Justice Design and Implementation in Library and Information Science* (pp. 62-72). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003129219-7>
- Lenstra, N., & Oguz, F. (2020). Physical and social health at the library: Studying small and rural public libraries as venues for group fitness among older adults. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology*, 57(1), e211. <https://doi.org/10.1002/pr2.211>
- Lenstra, N., & Roberts, J. (2023). Public libraries and health promotion partnerships: Needs and opportunities. *Evidence Based Library and Information Practice*, 18(1), 76-99. <https://doi.org/10.18438/ebliip30250>
- Lenstra, N., Roberts, J., Lenstra, N., & Roberts, J. (2022). South Carolina public libraries & health: Needs and opportunities. *An Online White Paper. Access Online at the NC Digital Online Collection of Knowledge and Scholarship*, available at: <https://libres.uncg.edu/ir>
- Marquez, L. L., & Ladd, D. L. (2019). Promoting health literacy: finding consumer health resources and writing health materials for patients. *Journal of Hospital Librarianship*, 19(2), 156-164. <https://doi.org/10.1080/15323269.2019.1585777>
- Massougbedji, J., Zomahoun, H. T. V., Adisso, E. L., Sawadogo, J., Borde, V., Cameron, C., ... & Légaré, F. (2022). Scaling up citizen workshops in public libraries to disseminate and discuss primary care research results: quasi-experimental study. *JMIR aging*, 5(3), e39016. <https://doi.org/10.2196/39016>
- Mehra, B., & Jaber, B. S. (2020). Opioid consumer health information literacies in Alabama's public libraries: an exploratory website content analysis. In *Roles and responsibilities of libraries in increasing consumer health literacy and reducing health disparities* (pp. 61-82). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S0065-283020200000047003>
- Mehra, B., Sikes, E. S., & Singh, V. (2019). Scenarios of health engagement experiences and health justice in rural libraries. *The International Journal of Information, Diversity, & Inclusion*, 3(3), 56-87. <https://doi.org/10.33137/ijidi.v3i3.32963>
- Mehra, B., Viehouser, M., & Jaber, B. (2022). A Multi-Methodological Assessment to Further the Role of Alabama's Public Libraries in Addressing the Opioid Crises. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology*, 59(1), 759-761. <https://doi.org/10.1002/pr2.717>
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., & PRISMA Group*, T. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *Annals of internal medicine*, 151(4), 264-269. <https://doi.org/10.7326/0003-4819-151-4-200908180-00135>
- Morgan, A. U., D'Alonzo, B. A., Dupuis, R., Whiteman, E. D., Kallem, S., McClintock, A., ... & Cannuscio, C. C. (2018). Public library staff as community health partners: training program design and evaluation. *Health Promotion Practice*, 19(3), 361-368. <https://doi.org/10.1177/1524839917735304>
- Morgan, A. U., Dupuis, R., D'Alonzo, B., Johnson, A., Graves, A., Brooks, K. L., ... & Cannuscio, C. C. (2016). Beyond books: Public libraries as partners for population health. *Health Affairs*, 35(11), 2030-2036. <https://doi.org/10.1377/hlthaff.2016.0724>
- Morgan-Daniel, J., Adkins, L. E., Ansell, M., Harnett, S., & Rethlefsen, M. L. (2023). Facilitating rural access to quality health information through Little Free Libraries. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 111(4), 811. <https://doi.org/10.5195/jmla.2023.1585>

- Musarezaie, N., Samouei, R., Shahrzadi, L., & Ashrafi-Rizi, H. (2019). Prediction of health information-seeking behavior components based on health anxiety among users of public libraries. *Journal of education and health promotion*, 8(1), 227. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_262_19
- Naccarella, L., & Horwood, J. (2021). Public libraries as health literate multi-purpose workspaces for improving health literacy. *Health Promotion Journal of Australia*, 32, 29-32. <https://doi.org/10.1002/hpja.437>
- Najjar, L. (2023). Consumer Health Information on Public Library Websites: Availability and Characteristics. *Medical Reference Services Quarterly*, 42(4), 315-329. <https://doi.org/10.1080/02763869.2023.2261792>
- Noh, Y. (2022). A Study on the Establishment of Integrated Health Information Service Model of Public Libraries. *International Journal of Knowledge Content Development & Technology*, 12(2).
- Noh, Y., & Oh, S. (2011). A critical analysis of literature for consumer health information services in public libraries. *Journal of the Korean Society for Information Management*, 28(3), 7-28. <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artId=ART001541425>
- Ogden, L. P., & Williams, R. D. (2022). Supporting patrons in crisis through a social work-public library collaboration. *Journal of Library Administration*, 62(5), 656-672.
- Omotosho, A. M., & Okiki, O. C. (2012). Challenges of public libraries patrons in the use of information services for attainment of health millennium development goals. *Library Philosophy and Practice*, 2012, 1-12.
- Osborne, W. (2019). Collection Analysis of Sex Education Print Materials in North Carolina Public Libraries.
- Oudshoorn, A., Van Berkum, A., Burkell, J., Berman, H., Carswell, J., & Van Loon, C. (2022). Supporting mental health in a public library context: A mixed methods brief evaluation. *Canadian Journal of Community Mental Health*, 41(2), 25-45. <https://doi.org/10.7870/cjcmh-2022-013>
- Pamela, D., Neha, J., Hamza, A., & Nick, M. (2023). Telemedicine in Public Libraries: Innovation among Early Adopters. *The Library Quarterly*, 93(3), 256-276. <https://doi.org/10.1086/725063>
- People, H. (2020). Topics and objectives-oral health [Internet]. Washington, DC: US Department of Health and Human Services. *Oral health*.
- Philbin, M. M., Parker, C. M., Flaherty, M. G., & Hirsch, J. S. (2019). Public libraries: A community-level resource to advance population health. *Journal of community health*, 44(1), 192-199. <https://doi.org/10.1007/s10900-018-0547-4>
- Pirialam, H., Kazerani, M., Shekofteh, M., & Razzaghi, Z. (2019). The importance of public libraries in education for health literacy: A case study on diabetic patients. *IFLA journal*, 45(3), 216-223. <https://doi.org/10.1177/0340035219857445>
- Popoola, B. O. (2019). Involving libraries in improving health literacy to achieve sustainable development goal-3 in developing economies: a literature review. *Health Information & Libraries Journal*, 36(2), 111-120. <https://doi.org/10.1111/hir.12255>
- Powell, T. W., Smith, B. D., Offiong, A., Lewis, Q., Kachingwe, O., LoVette, A., & Hwang, A. (2023). Public librarians: Partners in adolescent health promotion. *Public Library Quarterly*, 42(4), 361-372. <https://doi.org/10.1080/01616846.2022.2107349>
- Provence, M. A. (2020). Encouraging the humanization of patrons experiencing homelessness: A case study of the role of the US public library social worker. *The Library Quarterly*, 90(4), 431-446. <https://doi.org/10.1086/710258>
- Riahinia, N., Azimi, A. & Haseli, D. (2022). Future-oriented implications of the resilience theory for Iran's public libraries. *Research on Information Science and Public Libraries*, 28(3), 290-274. [In Persian] <https://doi.org/10.52547/publiq.28.3.274>
- Rubenstein, E. L., Burke, S. K., D'Arpa, C., & Lenstra, N. (2021). Health Equity and Small and Rural Public Libraries During COVID-19. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology*, 58(1), 827-829. <https://doi.org/10.1002/pr2.577>

- Shephard, M., Garner, J., Bell, K., & Wardle, S. (2023). Social work in public libraries: An international scoping review. *Journal of the Australian Library and Information Association*, 72(4), 340-361. <https://doi.org/10.1080/24750158.2023.2255940>
- Shi, Y., & Luo, L. (2020). Meeting Chinese older adults' health information needs: the role of public libraries. *The Library Quarterly*, 90(3), 332-348. <https://doi.org/10.1086/708961>
- Simon, M. A., O'Brian, C. A., Nava, M., Dahdouh, R., Wafford, Q. E., Mack, S., & Holmes, K. L. (2021). Public libraries as key partners for advancing health equity. *American journal of public health*, 111(1), 40-42. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2020.306004>
- Swanberg, S. M., Bulgarelli, N., Jayakumar, M., Look, E., Shubitowski, T. B., Wedemeyer, R., ... & Lucia, V. C. (2022). A health education outreach partnership between an academic medical library and public library: lessons learned before and during a pandemic. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 110(2), 212. <https://doi.org/10.5195/jmla.2022.1413>
- Taheri, A., Yousefianzadeh, O., & Saeedizadeh, M. (2022). A qualitative study of the health information seeking behaviour of adolescent girls in Iran indicates that public libraries could help supply information required about puberty. *Health Information & Libraries Journal*, 39(3), 255-267. <https://doi.org/10.1111/hir.12423>
- Urada, L. A., Nicholls, M. J., & Faille, S. R. (2022). Homelessness at the San Diego Central Library: Assessing the potential role of social workers. *International journal of environmental research and public health*, 19(14), 8449. <https://doi.org/10.3390/ijerph19148449>
- Valadi-khorram, S., Amiri, M. R., & Saberi, M. K. (2021). Evaluating the quality of health information services in public libraries: an experience from Iran. *Library Management*, 42(3), 197-213. <https://doi.org/10.1108/LM-01-2020-0001>
- Vassilakaki, E., & Moniarou-Papaconstaninou, V. (2023). Librarians' support in improving health literacy: A systematic literature review. *Journal of Librarianship and Information Science*, 55(2), 500-514. <https://doi.org/10.1177/09610006221093794>
- Wahler, E. A., Provence, M. A., Helling, J., & Williams, M. A. (2020). The changing role of libraries: How social workers can help. *Families in Society*, 101(1), 34-43. <https://doi.org/10.1177/1044389419850707>
- Wahler, E. A., Ressler, J. D., Johnson, S. C., Rortvedt, C., Saecker, T., Helling, J., ... & Hoover, D. (2023). Public library-based social work field placements: Guidance for public libraries planning to become a social work practicum site. *Public Library Quarterly*, 42(2), 141-154. <https://doi.org/10.1080/01616846.2022.2044264>
- Wan, S. (2020). Do Iowa's public libraries provide reliable online health information?. *Journal of Electronic Resources Librarianship*, 33(1), 60-61. <https://doi.org/10.1080/1941126X.2021.1871203>
- Westbrook, L. (2015). "I'm not a social worker": An information service model for working with patrons in crisis. *The Library Quarterly*, 85(1), 6-25. <https://doi.org/10.1086/679023>
- Westbrook, L., & Gonzalez, M. E. (2011). Information support for survivors of intimate partner violence: Public librarianship's role. *Public Library Quarterly*, 30(2), 132-157. <https://doi.org/10.1080/01616846.2011.575709>
- Whiteman, E. D., Dupuis, R., Morgan, A. U., D'Alonzo, B., Epstein, C., Klusaritz, H., & Cannuscio, C. C. (2018). Public libraries as partners for health. *Preventing chronic disease*, 15, E64. <https://doi.org/10.5888/pcd15.170392>
- Whitt, O. (2020). *Examining the organizational capacity of public libraries that offer obesity prevention programs* (Doctoral dissertation, University of South Carolina).
- Williams-Cockfield, K. C. (2021). A Public Library's Response to Substance Abuse Recovery: Blount County recovery court life skills program. In *Social Justice Design and Implementation in Library and Information Science* (pp. 73-86). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003129219-8>
- Wong, V., Cannuscio, C. C., Lowenstein, M., Feuerstein-Simon, R., Graves, R., & Meisel, Z. F. (2021). How do public libraries respond to patron queries about opioid use disorder? A secret shopper study. *Substance Abuse*, 42(4), 957-961. <https://doi.org/10.1080/08897077.2021.1900980>

- Wu, D., Xu, H., & Fan, S. (2021). Research on consumers' health information consultation patterns. *Aslib Journal of Information Management*, 73(1), 25-42. <https://doi.org/10.1108/AJIM-03-2020-0080>
- Yesmin, S., Abdul Karim, M., & Atikuzzaman, M. (2023). Community engagement of public libraries for ensuring tribal women's health literacy in Bangladesh. *IFLA journal*, 49(4), 678-693. <https://doi.org/10.1177/03400352231198260>
- Yi, Y. J. (2015). Consumer health information behavior in public libraries: A qualitative study. *The Library Quarterly*, 85(1), 45-63. <https://doi.org/10.1086/679025>
- Yoo-Lee, E., Rhodes, T., & Peterson, G. M. (2016). Hispanics and public libraries: Assessing their health information seeking behaviors in the e-health environment. *Reference Services Review*, 44(2), 85-99. <https://doi.org/10.1108/RSR-02-2016-0015>
- Zanal-Abidin, N. S., Shaifuddin, N., & Wan Mohd Saman, W. S. (2021). Systematic Literature Review of the Bibliotherapy Practices in Public Libraries in Supporting Communities' Mental Health and Wellbeing. *Public Library Quarterly*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/01616846.2021.2009291>